

GLAS

Poštarji so proslavili 20-letnico revolucije

SVEČANOSTI SE JE UDELEŽILO TUDI
190 GORENJCEV

Včer kot 5000 članov kolektivov PTT podjetij Slovenije in prebivalcev Bele Krajine se je minulo nedeljo udeležilo slavnostnega zborovanja v Crnomlju v okviru velike poštarske prireditve v počasitev 20-letnice revolucije. Ze v soboto se se zbrali v Bell Krajini bivši borce, poštarji, interiranci, vojni ujetniki in aktivisti. Z Gorenjske se jih je udeležilo okrog 40, ostali predstavniki gorenjskih PTT podjetij - bilo jih je 150 - pa so odšli na svečanost v nedeljo v zgodnjih jutranjih urah.

Dan pred praznovanjem so delegacije okrajnih podjetij PTT Slovenije po sprejemu v Dolenjskih Toplicah, odše na Občine pri Starih Zagah. Priredili so dvoje spominske svečanosti, in sicer pred spominsko ploščo, kjer je bila med vojno komanda relejne postaje TV 15 in pa pred spomenikom komandanta Franca Roz-

mana-Staneta na Lokvah pri Crnomlju.

V nedeljo se je po prihodu udeležencev ki so prišli z vlastom in dveh štafet, poštarske in planinske, pričelo na Gričku pri Crnomlju, partizansko stičanje. Po kulturnem sporedku so se člani kolektivov PTT podjetij Slovenije in številni prebivalci Bele Krajine zbrali na velikem slavnostnem zborovanju pred novo pošto v Crnomlju. Direktor skupnosti PTT podjetij je v svojem govoru med drugim dejal da je zgraditev tega prvega poštnega poslopja na Dolenskem hkrati tudi skromna oddolžitev prebivalcem Bele Krajine za njihov prispevek v narodosvobodilnem boju.

Podjetja PTT Slovenije so sklenila podariti Crnomlju avtomatsko telefonsko centralo, ki bo že prihodnje leto omogočila boljše telefonsko povezavo Bele Krajine z ostalimi kraji v državi.

Po reorganizaciji Okrajnega zavoda za prosvetno-pedagoško službo smo v našem okraju dobili dva medobčinska zavoda. Na Jesenicah za področje jeseniške in radovljiske občine, v Kranju pa za kranjsko, tržiško in skofješko občino. Omenjeni zavoda bosta začela z delom 1. septembra letos. Oba sta samostojna in imata svoj organ družbenega upravljanja - Svet zavoda, ki ga bodo sestavljali predstavniki občinskih ljudskih odborov in predstavniki tistih družbenih organizacij, ki se ukvarjajo z vzgojo mladine. Tako bo mogoče dobra povezava z vsemi, ki skrbijo za vzgojo mladine. Novost novoustanovljenih zavodov je tudi v tem, da bosta zaposlovala poklicne pedagoške svetovalce in druge strokovnjake, npr. psihologe, sociologe itd. Okrajni zavod je namreč delal predvsem s honorarnimi uslužbencami, kar je delo večkrat oviral.

Nova reorganizacija prosvetno-pedagoške službe je v skladu z

zakonom, ki ga je februarja letos sprejela Ljudska skupščina LRS. Zakon povzema vse tiste določbe splošnega zakona o šolstvu in smernice resolucije, ki se nanašajo na prosvetno-pedagoško službo, obenem pa skuša zajeti in utrditi tiste novosti in značilnosti na področju te službe, ki jih zavajajo novi pogoji. Omenjeni zavodi o prosvetni pedagoški službi utrujuje instruktivno-pedagoški značaj te službe, medtem ko je bila inšpekcijska služba predvsem upravna kontrola.

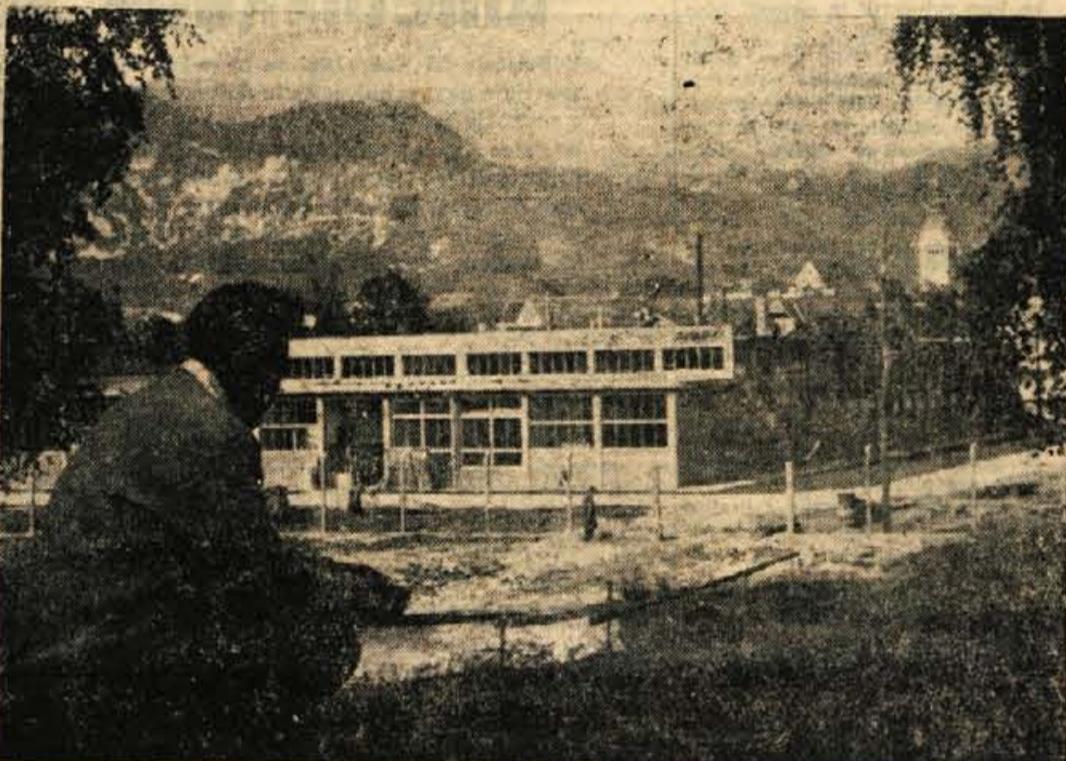
Prosvetno-pedagoška služba ima sedaj vrsto nalog, tako na primer pomagati prosvetnim delavcem pri njihovem vzgojno-izobraževalnem delu, skrbeti za izven-

zobraževanje in izpopolnjevanje učnega kadra, organizirati poslovovanja, seminare, tečaje in hospitalitete, sodelovati z družbenimi organizacijami napredek vzgojno-izobraževalnega dela, povezovati sole z družbenimi in gospodarskimi organizacijami v selskem okolju in skrbeti za sistematično periodično izpopolnjevanje učiteljev ter strokovnih uslužbencev te službe.

Zakon postavlja pedagoško službo v komunu. Vendar ima ta služba tako obsežne naloge, da morajo imeti zavodi več dobrih strokovnih uslužbencev, ker bodo tako mogli uspešno opravljati naloge za vse učnovezgajne ustanove. Zaradi tega sta bila tudi v našem okraju ustanovljena le dva

medobčinska zavoda, namesto pet občinskih, ki ne bi mogli biti dovolj močni in tako povezeni spoštni za uspešno delo.

Po smernicah Sveta za šolstvo OLO Kranj se je okrajni zavod za prosvetno-pedagoško službo za daljši čas pripravil na reorganizacijo, tako da je delovno področje razdelil na tri dele. Prvo je zajemalo Jesenice, Radovljico, Bohinj in Bled, drugo Kranj in Tržič, tretje pa Škofje Loko, Železniki in Žiri. V teh treh področjih so bili organizirani aktivni upraviteljev, posvetovanja in seminarji. Izkušnje pri delu so pokazale, da bo delo uspešnejše, če se ustanovita le dva močnejša zavoda, kar so ustreznih organi tudi sprejeli.

Preteklo nedeljo so v Lesčah odprli nov obrat tovarne »Veriga« za izdelovanje sidrih verig

Premalo socialnih delavcev

POMANJKANJE SOCIALNEGA KADRA OVIRA USPEŠNEJŠI RAZVOJ SOCIALNE SLUŽBE

V kranjskih občinah imamo dokaj dobro razvito socialno službo, čeprav se odsek za socialno varstvo pri Občinskem ljudskem odboru

Kranj (prav tako kot ustreznih občin) pri vseh občinah) bori s precejšnjimi težavami, predvsem zaradi pomanjkanja socialnih delavcev. Temu pomanjkanju je vzrok predvsem to, da je ta poklic dokaž nov in da ustreerne sole obstajajo v Sloveniji še nekaj let. To je tudi največja ovira, da v Kranju še ni mogoče ustanoviti socialnega centra, čeprav bi bil nadvise potreben in so drugače dan pogoj za njegovo delovanje.

Pri upravnem organu - obseku za socialno varstvo Občo Kranj - deluje sedaj že dva sveta: svet za socialno varstvo in svet za varstvo družine, ki se redno sestajata in skušata sproti reševati posemne socialne probleme na območju naše občine. M. S.

Socialni delavci imajo delo razdeljeno na pet referatov: referat za skrbništvo, za varstvo družine, socialno varstvo, preventivno-socialno varstvo in referat za zadeve invalidov in borcev NOV.

Vsek izmed omenjenih referatov združuje v svojem okviru še več različnih področij, tako na primer referat za varstvo družine posovljive, rejništvo, alkoholizem, nemoralno življenje, nezakonska

rojstva; preventivno-socialno varstvo zajema še mladinsko prestopništvo, v okviru referata za socialno varstvo pa obravnavajo stare in delni nezmožne občane in dodeljujejo enkratne in stalne podpore.

Ceprav v naši družbi mnogih socialnih problemov, ki so vznikli takoj po vojni, skorajda ni več, pa se ob našem hitrem vsestranskem, posebej še gospodarskem razvoju porašajo novi negativni pojavovi, pri katerih je nujna pomoc socialnih delavcev. Za ilustracijo naj navedem podatek, da so v dobrih sedmih mesecih letosnjega leta na obseku za socialno varstvo reševali 564 raznih primerov samo v okviru referata za varstvo družine.

Socialni delavci imajo delo razdeljeno na pet referatov: referat za skrbništvo, za varstvo družine, socialno varstvo, preventivno-socialno varstvo in referat za zadeve invalidov in borcev NOV. Vsek izmed omenjenih referatov združuje v svojem okviru še več različnih področij, tako na primer referat za varstvo družine posovljive, rejništvo, alkoholizem, nemoralno življenje, nezakonska

SE LETOS ALBUM »SVET MED VRHOVI«

Pri slovenski Državni založbi bo izšla še letos planinska knjiga pod naslovom »Svet med vrhovi«, v kateri bo mojster planinske fotografije Jaka Čop objavil 101 dolje še neobjavljene posnetke z naših planin. Album je oprenil arhitekt Vlasto Kopal. Jaka Čop, ki je priznan planinec in odličen planinski fotoamater, bo s svojim albumom sicernega popeljal v prelepi gorski svet Karavank in Julijcev.

Vse govori v prid novih sort žit

Letošnja žetev je končana, sedaj pa že tečejo priprave na jesensko setev

Letošnja žetev je bila na Go- proti nevihtam in ne polegajo, seveda, če so pravilno gnojene in oskrbovane.

Po približnih podatkih je bil letosnji povprečni donos 30-35 centov na hektar. Na ekonomiji Kranj pa so na primer pridevali na površini 5 hektarov in pol po 4020 kg pšenice Leonardo, kar privača, da so bila od povprečja tudi velika odstopanja.

Zetev je bila v glavnem opravljena v kombajni, ki jih kmeljci proizvajajo vedno rajši uporabljajo. Ker gorenjske kmetijske zadruge še nimajo dovolj teh kmetijskih strojev za kritje vseh potreb, so kmetijske zadruge že začele posilek za krediti za nabavo novih kombajnov. Mnogi kmetje, ki niso prišli na vrsto med žetvijo, milijo kombajni kar pri kozolcih.

Obenem, ko pregledujemo uspehe žetve, že lahko govorimo tudi o pripravah na jesensko

setev, ki so v polnem teku.

Strokovni vodje kmetijskih zadrug so imeli že pred časom v Kranju seminar, na katerem so zvezdeli za osnovne značilnosti potomških sort žit in si tudi ogledali posevke. Tako so lahko spoznali najboljše sorte pšenice in ječmena, ki pri nas dobro uspevajo.

M. S.

Obnova upravnega poslopja

Jesenice - Zelenzarni Jesenice primanjkujejo upravni prostori. Ker novih upravnih poslopj ni mogoče graditi, so se odločili za nadzidavo, preureditve in modernizacijo že obstoječih upravnih prostorov. V teh dneh bo dograjevalno upravno poslopje energetsko vzdrževalne ekonomike enote, ki so ga za eno nadstropje dvignili,

preuredili in modernizirali. V gradnji je tudi ureditve upravne poslopje ekonomike enote Tolmince, medtem ko je v načrtu gradnja poslopja za oddelek Tehnične kontrole. Vsi obnovljeni objekti bodo tudi povečani, zato bodo trenutno ustrezali potrebam posameznih ekonomiskih enot.

kot vsi tisti »izbranci«, o katerih sem govoril ob začetku: zanemarja dom, ne dela, za otroke ne skrbi, skrbi - pravi »izbranec«. To je medalja z ene strani, zdaj pa medalja z druge. Osebno mislim, da je bistvena umetnikova lastnina, človečnost. Nikoli bi se mogel sponzorizati z lažnim Jeanovim humanizmom. V svojih pesmih in novelah meče Ijudem v obraz njihove izkrivljene sence, pripoveduje o zlagnosti tega sveta, obenem pa doma pušča v neznamenje, ki so mu bližu, ki so njegova kri. Nikoli ne morem razumeti, da Jean lahko popiva in kvanta, da je Lahko tako strašno prostaški in plehek, da pa je v svojih delih nekaj povsem drugač. Vse je skoraj vse ugani. Vidite, s tem dnevoma srečujejo tudi Jean, ki ni Jean, ampak sem mu nadel nekoliko romanizirano ime, ker Pariz ljudje Jeanovega kova, »obrajajo«. Jean ni nikjer v službi. Clovek, ki ustvarja, rabi časa za to. Ustvarjanje - to ni tako natoljevanje, kakršnega počen jaz za pisalnim strojem, to so stvari, ki ostanejo rodovom in se s stoletji stope v kulturo našo. Jean dela tako

Vse sem povedal, kar sem nameral. Lahko bi napisal razpravo - vendor se skoraj ne izplača. Povedal sem malec okorno vse, kar sem mislil, in tudi za kanček kulturo našo. Jean dela tako

OBRAZI IN POJAVI

Dva obraza „resnice“

Jean je umetnik! In danes, v času literarnih in umetniških »izbrancov«, je pač tako, da so umetniki »izbranci« svet zase, da je njihova umetniška individualnost sveta stvar in, da umetniki »izbranci« bolj ali manj nosijo brade, popolnijo po krčmah in ustvarjajo. - Svet, v katerem žive, jih utesnjuje, v njem se ne znajdejo zaradi izrednega tempa sodobnega življenja. Vizija atomske vojne, ki jih nenehno spreminja in ljudje po prihodnih letih, ki bodo taki ali taki okostniki, dela njihovo življenje breziljno. Kajne, do-

metnik tudi ženo, da ima umetniški tudi otroke in slabu stanovanje, in da nima službe, da mora preživljati družino... Vidite, s tem dnevoma srečujejo tudi Jean, ki ni Jean, ampak sem mu nadel nekoliko romanizirano ime, ker Pariz ljudje Jeanovega kova, »obrajajo«. Jean ni nikjer v službi. Clovek, ki ustvarja, rabi časa za to. Ustvarjanje - to ni tako natoljevanje, kakršnega počen jaz za pisalnim strojem, to so stvari, ki ostanejo rodovom in se s stoletji stope v kulturo našo. Jean dela tako

OPOZORILO V KRANJU

Pred dvajsetimi leti – 23. avgusta 1941 – je okupator v Kranju obesil borcev Kranjsko-tržiškega bataljona Milorada Stoliča. Nemci so napisali na lepaku, naj bi bilo to opozorilo vsem gorenjskim partizanom. Toda ta dogodek ni zastrupil upornikov, da bi se vrnili iz gozdom, marveč je še podrl preprtičanje, da je samo boj edina pot do osvoboditve.

SKOFJELOŠKI MLADINCI

Skofjeloški mladinci, organizirani v SKOJ, so večkrat v času okupacije pokazali svojo sposobnost in pogum. Prvo večjo akcijo so zabeležili 23. avgusta 1941. leta. Nemci so v veliko upornostju in propagando pripravljali ustanovitev njihove politične organizacije Wehrmannschaft. Ljudje, kot so si oni zamislili, naj bi se mnogočno in svečano vpisovali v to organizacijo. To so pripravljali za nedeljo, 23. avgusta. V ta namen so lepo pripravili in okrasili televadilce v Puštu.

Toda, ko so tisto jutro začeli prihajati prvi udeleženci na to manifestacijo, so bili hudo iznenadeni. Po ograjah, po cesti in celo v sami dvoranji so bili lističi z geslom OF. Tudi drug, kamor naj bi slovensko dvignili nemško zastavo, je bil neuporaben.

Nemci so se bili nevidnega soračnika, kajti nikjer se niso čutili varne. Zato so kar sami razpolili prihajoče ljudi in trenutno pozabili na svojo organizacijo.

AROJ — SROJ

Dne 23. avgusta 1942 je bila v Beogradu ustanovna konferenca nove organizacije – Zvezne delavske mladine Jugoslavije s kratico USA SROJ. Ta organizacija je na-

Nesreča

Lažja prometna nesreča

Kranj, 23. avgusta – Danes prbilivo ob 9.45 uri je prišlo na križišču pred Staro pošto v Kranju do lažje prometne nesreče.

V trenutku, ko je mercedes, ki ga je upravljal neki nemški dregorij, zaviral, je v njegov zadnji del rabil trčil Fiat 600 S-175323. Skodo je bilo za okoli 15.000 dinarjev, miedtem ko telesnih poškodb ni bilo.

M. Z.

SEPTEMBRA OBČINSKA FOTO AMATERSKA RAZSTAVA

Jesenice – Foto klub Jesenice pripravlja z ostalimi fotoklubi na področju jesenjske občine foto razstavo v počasnitve 20-letnice ljudekske vstave. Občinska foto razstava bo prihodnj mesec na Jesenicah. Razstavljal bodo fotografije iz NOB in z njimi obogatili občinski muzej revolucije, ki deluje v okviru Tehničnega muzeja. Bogata zbirka fotografij iz časa narodnovidobilne borbe je primerna tudi za albumo organizacije ZB.

NAGRADA ZA LJUBTELJE CVETJA

Turistično društvo v Kamniku je nagradilo lastnike zgradb in stanovanj, ki so posebno lepo okrašili okna in okolico hiš s cvetjem. Organiziralo je izlet v Novo Velenje in Celje, kjer so si našrajenci ogledali vse zanimivosti. Z izletom so bili zelo zadovoljni.

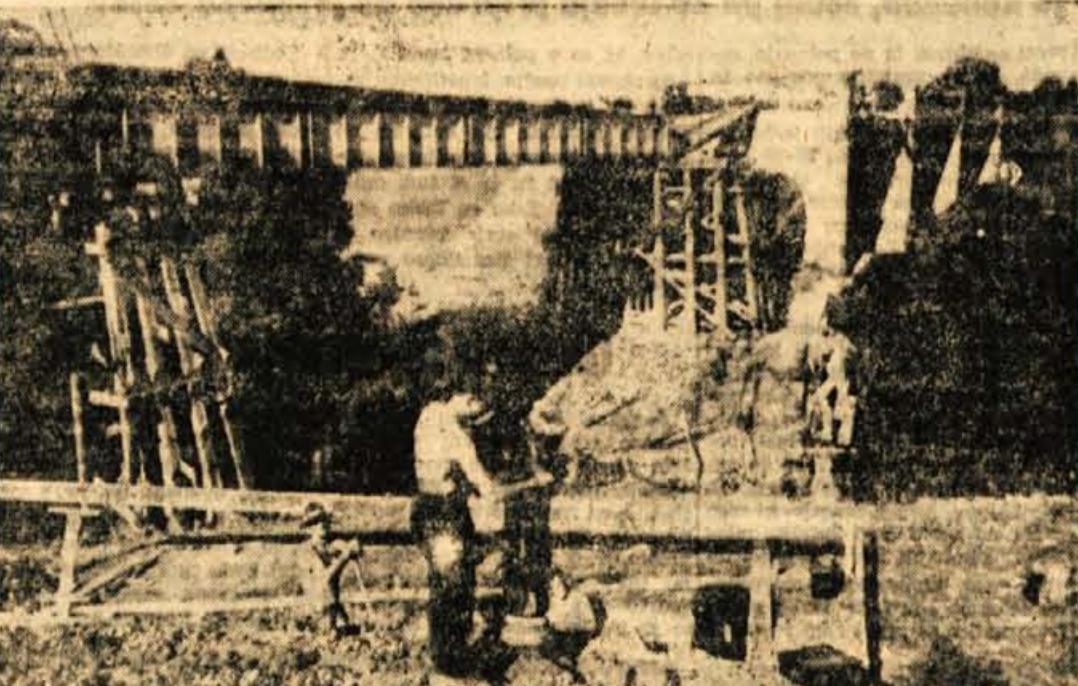
Pravni nasveti

K. I. Naklo

Vprašanje – Ali ste kot absolventki (starši še 22 let) upravičeni do otroških dokladov, ki tih določi na sedaj prejemati? Sprašujete, v primeru, da niste upravičeni do otroških dokladov, ali bi prejemali otroški dodatek, če bi se vpisali na kakšno drugo fakulteto kot redne študentke?

Odgovor – Po predpisih ste upravičeni kot absolventki prejemati otroški doklade v času, ki je predviden za absolventsko staž, to je 1 leto po absolventski na fakulteti, če medtem niste dopolnili 23. leta starosti. Po preteklu tega časa vam pravico do otroškega dodatka ugasne.

Po doležitih 20. letih uradne o otroških dodatkih za oroke, ki se po dokončanem šolanju na eni fakulteti ali višji šoli oziroma akademiji vpisijo na kakšno drugo fakulteto ali višjo šolo oziroma akademijo, ne pripaša otroški dodatek, dokler se na takem novem šolanju. Določbe veljajo tudi za oroke, ki po dovršitvi ene vrste študija, začne z novo vrsto študija na isti fakulteti ali višji šoli oziroma akademiji.

V Škofji Loki so napovedi le pričeli popravljati most na cesti, ki pelje iz železniške postaje do mesta.

NAŠ RAZGOVOR

Turizem na Jezerskem dostojno utira pot. Več dan je več turistov, domačih in tujih. Prav gotovo bo novo – Planinarsko jezero – privabilo v dolino pod Grintavcem, že več obiskovalcev. O turističnih perspektivah na Jezerskem mi je predpovedoval predsednik turističnega društva tovarni Krč.

– Poletna turistična sezona bo kmalu za načini, zato se sedaj z vso nglečjo pripravljamo na zimsko turistično sezono. Načrt dela za naslednje meseca smo si že pripravili. Med drugim načrt predvideva, da bomo zgradili no-

vo alpsko smučarsko progno. Do končnega program za zimsko sezono bomo izdelali na enem od prihodnjih seslankov našega društva, na katerega bomo povabili tudi predstavnike Gorenjske turistične zveze in Turistične zveze Slovenije. Tu bomo povedali vse negativne in pozitivne strani s področja turizma na Jezerskem. –

– Kaj bo vaša osnovna turistična dejavnost v zimski sezoni? – Prav gočivo smučanje, saj imamo za ta spori največ možnosti. Omenim naj sumo to, da imamo za Češko kočo vseskozi

snež in prav sedaj so tu na treningu naši najboljši skakalci, v kratkem pa pričakujemo še ostale smučarje, alpske vozače in tekače. – Imate se kakšen poseben način? – Računamo, da bomo izdelali turistični prospekt o Jezerskem. Pripravljeno bomo skoraj vse, le še naslovna fotografija za prospect nam manjka.

– Cesta od Predvora do Jezerskega je silno slabla. Kaj menite, ali jo bodo kaj popravili in asfaltirali? –

M. Z.

Slaba cesta

– Drži, da je cesta najslabla, in prav to odbije marsikaterega turista. Obljubljajo nam že dolgo, da bodo cestu uredili, vendar ostaja vedno pri obljubah. Sedaj smo začeli kar sami zbirati denar, računamo pa, da bo nekaj prispevala občina, nekaj pa republika. Menim, da bi moral cesta na Jezersko že zdavnaj asfaltirati, saj po njej stalno vozijo redni in izredni avtobusi ter številna druga vozila. Prav zaradi tega, ker cesta še ni asfaltirana, je na vozilih, ki vozijo po njej, vedno precej okvar.

M. Z.

NOTRANJA IN ZUNANJA POLITIKA

Ljude in dogodki

Brandenburška vrata

Med redkimi znamenitostmi so Brandenburška vrata prestala vojno pustošenje z manjšimi praskami in sledovi zrn, da bi po vojni postala glavno znamenje za razdeljeno nemško glavno mesto in Nemčijo. Ves povojni čas se bila ta vrata bolj ali manj prizeta, tako da je prepričljivo med Vzhodom in Zahodom prihajal skozi njih, dokler jih niso Vzhodni Nemci 13. avgusta zaprli in zavarovali z bodočo živo. Razen 25 milij dolgega zidu, ki loči Nemce na obeh straneh reke Elbe, in katerega so krstili z novim »kitajskim zidom«, so Brandenburška vrata do nedavnega pomenila edino povezavo, kjer so prihajali v stik Nemci iz Vzhoda in Zahoda. Poosredni predpisi za prehod čez mejo v Berlinu pa so pojavili nekaj resnejših. Ni ta problem, ki so ga spravili pod skupni imenovalec »berlinske krize«, same berlinski ali nemški, kaže že dolgo je znano splošno stališče, da z berlinskim sporom ni ogrožen samo Berlin ali Nemčija.

Ozrožena je s tem vsa Evropa in posredno tudi vse slovence, ki upravičeno zahteva, da v berlinskem sporu najde veselje razumni jezik.

Kakor vsak pojav, ki oddoda o odnosih med Vzhodom in Zahodom, ima tudi berlinski problem dve različni razlage. V tudi teh razloga ga toliko različno razlagajo na vzhodu in Zahodu, in to daje temu problemu občeločno blokovskih nasprotnikov. Zahodna vrata, da je odločba vzhodnonemške

vlade v nasprotju z mednarodnimi predpisi in ruhi statusa Berlina.

Zahodna država obtožuje vlado Vzhodne Nemčije, ki pa za njih ne obstaja. Zato so vse njihovi protesti namenjeni Sovjetski zvezzi, ki je dolžna, da skrbti za izvajanje okupacijskih dolob na področju Vzhodne Nemčije. Oblasti Vzhodne Nemčije pa so postrile promet na meji in s tem prekrile mednarodni sporazum. Dočink Sovjetske zvezde je, po njihovem mnenju, da to prepreči. Na Vzhodu dobivajo razlogi za trenutno berlinsko krizo povsen drugačno razlagajo. Sovjetska zvezda je priznala Nemško demokratično republiko za suvereno državo. Pripravljena je, da nanjo prenese pristnosti in pravice, ki jih je po vojni dobila zase. Vojska se je že dolgo tega končala, razmere so se spremene. In dejstvo je, da obvladajo dve nemški državi. Sovjetska zvezda je priznala obe nemški državi. Nihče pa ji ne more preprečiti, da bodo berlinski spor rešili z mirljivimi sredstvi.

TE DNI PO SVETU

PRED BEOGRAJSKO KONFERENCO – Konferenca šefov predsednikov vlad neblakovskih držav je vzbudila nenevadno veliko zanimanje med jugoslovanskim prebivalstvom. Po vseh republikah preizvajajo predavanja o pomenu konference neblakovskih držav.

VOJNA V RODEZIJI – Po poročilih iz severne Rodezije dobavo sprodati kolonialnih čet in policije z domaćim prebivalstvom obliko nepovedane vojne. V Severno Rodezijo prihajajo novi kontingenti čet in vojaškega materiala, po poslednjih vesteh pa so kolonialne sile okreplile z bombniki. Aretirali so že nad 600 ljudi. Po uradnih podatkih je do sedaj padlo 16 Afrikanov.

OKREPITEV AMERIŠKE GARNIZIJE – V Zahodni Berlin je prispele 1500 ameriških vojakov, da bi okreplili tamkajšnjo ameriško garnizijo. Odločitev predsednika Kennedyja, da okrepi ameriško garnizijo v Berlinu, je posledica »nedavnega razvoja, in premikov vzhodno nemških čet v Berlinu«, kot so uradno objavili. Ameriški vojaki je sprejelo 800.000 Berlinčanov. Ameriškim okreplitvam bodo kmalu sledile tudi britanske in francoske.

Obveščeni krogovi v brit. prestolnici trdijo, da vlade zahodnih sile resno tehtajo možnosti za začetek razgovorov s Sovjetsko zvezdo v berlinskem problemu.

TUNIZIJA SE BO UDELEŽILA BEOGRAJSKE KONFERENCE – Predsedništvo tunizijske republike je objavilo sporočilo, da predsednik Bourguiba sprejel povabilo, naj njegova vlada sodeluje na konferenci v Beogradu.

GENERALNA SKUPSCINA ZAČELA OBRAVNAVATI TUNIZIJSKO PRITOŽBO – Na prvi seji je tunizijski predstavnik izrazil občajovanje, zaradi odstopnic Francije. Francoski predstavniki pa namreč ne udeležuje zasedanja. Tunizijski, je rekel tunizijski predstavnik, »želi, da bi Francija navedla argumente, na katerih temelji svojstvo stališča.« V svojem govoru je navedel zgodovinski potek tunizijsko-francoskega spora. Po besedah tunizijskega delegata se bomo zaradi tega ne nadaljuje, ker ljudstvo in armada Tunizijskega sponzira odločitev Varnostnega sveta. Govoril je dalje o provokacijah francoskih letal in ladij, ki kršijo suverenost tunizijskega ozemelja.

PO JOHNSOVEM OBISKU V BERLINU – Podpredsednik ZDA Johnon je pred odhodom iz Berlina, kjer se je mudil na obisk v zvezi z berlinsko krizo, izjavil, da »zahodne sile nikoli niso imeli boljših in pogumnojših zaveznikov« od prebivalcev Zahodnega Berlina. Ameriški podpredsednik je napovedal, da so pogajanja o Berlincu neizbežna.

Ameriški zunanjini minister Dean Rusk pa je po televiziji izjavil, da ZDA »ne bodo dovolile, da jih vržejo iz zahodnega Berlina. Nadalje je Rusk dejal, da v sedanjem svetu vojna ne more biti boljša rešitev, prav tako tudi ne »kapitulacija Zahoda«. Zato si bodo prizadevali, da bi našli možnost za ohramitev današnjih interesi z mirljivimi sredstvi.«

RASISTIČNI IZGREDI V SEVERNI ANGLIJI – V Middlesbroughu, industrijskem mestu na severu Anglije, se je vnedil spor med policijo in skupino kakih 500 ljudi pristaže rasistične politike, ki so metali kamene in opeko v stanovanja Arabcev in Pakistancev. Rasistični izgredi v mestu so se začeli v soboto. Dodeljani so arretirali 17 belcev zaradi teh izgredov in jih bodo postavili pred sodišče.

VOLITVE V BRITANSKI GVAJANI – Po volitvah, ki so bile v nedeljo v britanski Gvajani, edinem britanskem področju v Južni Ameriki, bo ta dežela dobila notranjo samoupravo.

KENIJATA SE LAJKO GIBLJE PO VSEJ KENIJI – Britanska kolonialna uprava v Keniji je dovolila kenijskemu nacionalnemu voditelju Jomu Kenijati svobodno gibanje po vsej deželi.

Jomo Kenijata je bil osem let interniran v Maralolu, oddaljenem področju na severu Kenije, v začetku prejnjega tedna pa je preuzele podružnico v svoj novi dom v Gutundu.

MIKOJAN O BERLINSKEM PROBLEMU – Namestnik predsednika sovjetske vlade Anastas Mikojan, ki je na obisku na Japonskem, je izrazil prepričanje, da je moč berlinski problem miroviti. Sovjetska zvezda sodi, da rekel Mikojan, da je treba odpraviti nenormalni položaj, ki trajal že 16 let, in vzpostaviti dokončno med Nemčijo, Poljsko in CSSR.

Z OBISKA V KRAJSKI KNJIGARNI

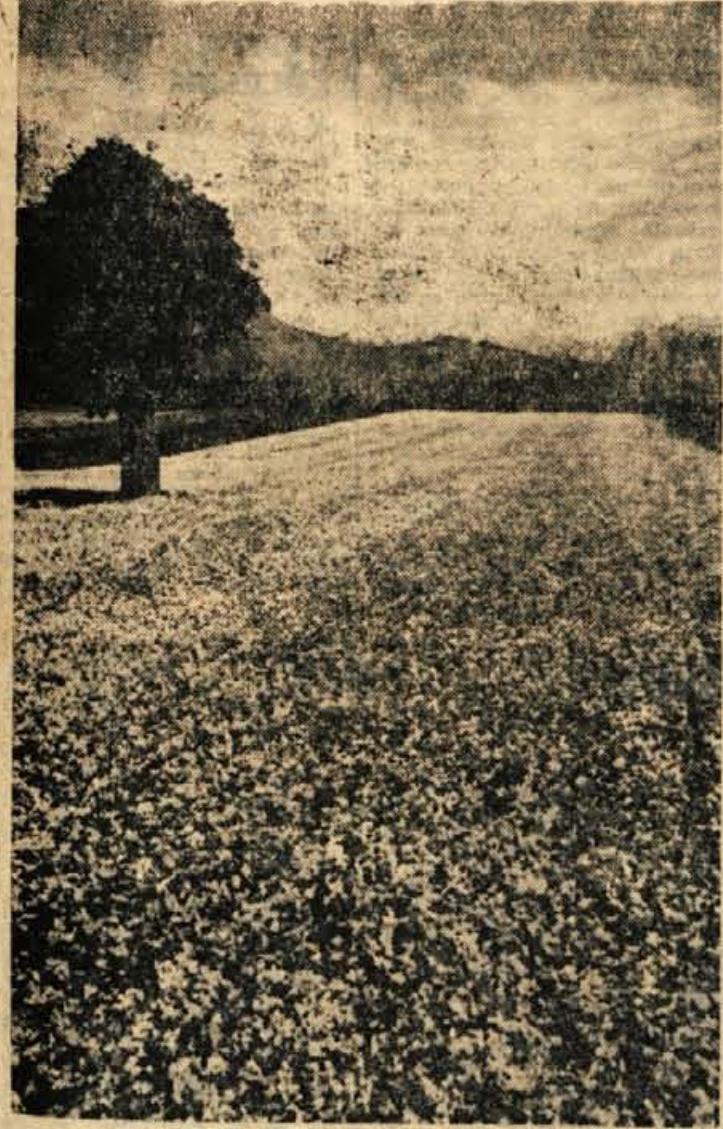
»Šolske knjige so še v tisku«

Res je, da je konec šolskega leta praznik za otroke, da šolo južna radi in po navadi nestrpi zapuste. Nič ni čudnega: v razred pripela sonce, če spustimo oken-

ske zastore, je v razredu zatohlo in zadušno. Pri delu otroci niso več zbrani, komaj strpijo v razredu na svojih mestih, radi bi skakali, tekali, se igrali, plavalni,

hodili na izlete. Šola in zvezki z nalogami jih ne privlačijo več, knjige običaje pozabljene na polici. Skratka, utrujeni so. Da, tako je ob zaključku šolskega leta, res pa je tudi, da otroci med počitnicami prezivijo toliko prijetnih uric, bodisi doma, na travnikih, v gozdovih, ob morju, v gorah, itd., da pridejo jeseni, ko se šolska vrata spreti odpro, radi v šolo.

Ze nekaj tednov pred pričetkom šole, sami ali pa z očkom in mamico kupujejo raznovrstne šolske potrebušnice od radirke, barve, črnila, svimčnikov, zvezkov itd., itd. Treba je vse lepo praviti, zvezke zaviti, sploš ukremiti vse potrebno, da bo tedaj, ko bo zapeč šolski zvonec, vse nared. Predvsem pa so učenci in dijaki najbolj veseli, če so pravočasno prekrbljeni z vsemi potrebnimi

Po Gorenjskem po Kranjskem že ajda cvele...

SE EN SPOMENIK OB 20-LETNICI VSTAJE

Te dni je imel odbor za organizacijo proslav v počitnictvu 20-letnice vstaje naših narodov na Bledu svojo redno sejo, na kateri so se odborniki pogovorili o odprtju spomenika v Radovni. Načrt za spomenik je napravil arh. Bitenc. Izdelan bo v obliki roke, ki ustavlja mimoidoče, stal pa bo na pogorišču vasi, ki so jo Nemci poigrali v septembri leta 1944. Odprtje spomenika bo v nedeljo, 27. avgusta. Udeležence bodo prevzeli z avtobusi iz Bleda, s postajo Bled jezero in iz Gorj. Po proslavi bo partizansko slavlje v prelepem dolini.

To bo že drugi spomenik, ki ga bodo prebivalci bivše blejske občine postavili v jubilejnem letu. Velik del izdatkov za spomenik so Bohinjski Beli in v Radovni so kerila blejska podjetja, pomagali pa so tudi pripravniki JLA s prostovoljnimi delom.

Tudi izredno delo, ki je Poljake zastopalo letos v Cannesu, in tam doživelog ogromen uspeh, reprezentovalo letosnjši odkupni repertoar za konec letosnjega in pričetek prihodnjega leta. Ce začnemo pri ameriških filmih, ki jih bomo gledali, moramo vsekakor omeniti filmetko komedijo Billyja Wildera »Stanovanje«. V tem filmu nastopa Shirley Mac Laine in Mack Lemmon. Kakor kaže, bomo gledali tudi najnovejše delo ameriškega dramatika Williamsa Teemeseesa »Nezdoma v lanskem poletju«. Ljubitelji westernov bodo prisli na svoj račun ob dveh kvalitetnih filmih. Prvega je zasnoval režiser John Ford (Kojnjenski), drugega pa John Sturges (Zadnji vlak iz Gun Hills). Zanimiv je tudi film Crni narednik, ki ga pristejava med najboljše filme in ga je ustvaril John Ford. Iz Anglike tudi letos ne bomo dobili dosta novega. Kljub temu pa smo lahko zadovoljni. Gledali bomo »Most na reki Kwai«, velikega režisera Davida Lean-a. Najbolj razveseljiva novica iz Anglike je film »Sinovi in ljubljenci« Jacka Cardiffa. Ta film je v Cannesu prejel mnogo priznanj. Vse kaže, da so filmi, ki prihajajo na našo platna iz vzhodnih držav, zelo kvalitetni. Gledali bomo poljski film najvidnejšega poljskega režisera Aleksandra Forda, Krizari. Film je pravi spektakel in se ga izdelali Poljski lanci, ko je Poljska država priznala tisočletnico svojega obstoja.

Iz Francije ne bo dosti novega. Gledali bomo spektakel »Grbavitez« z Jeanom Maraisom v naslovni vlogi, komedijo »Zazie v Potovanje z balonom«. Menda je to skoraj vse. Najbolj razveseljive vesti pa prihajajo iz Ita-

lij. Tako bomo gledali težko pričakovani film velikega Fellinija »Sladko življenje«, kvalitetno delo Viscontija »Rocco in njegov bratje« (film je prejel več mednarodnih nagrad) in De Sicov stvaritev »Clocara«. Od italijskih filmov bomo gledali še: Dolga noč v letu 1943, Rimski grbavec, Adua in priateljice, Ves domov, komedijo Crinen, Jaz ljubim, ti ljubis. Bila je noč v Rimu, Strašna sodba prične ob šestih, Naj živi Italija.

To so nekatere dela iz svetovne kinematografije, ki jih bomo gledali verjetno še to jesen ali pa prihodnji polet. Omenili smo le nekatere filme, o katerih sedemo, da so najboljši.

Novice

• V mednarodnih počitniških domovih za tujce študente v Hrvatski je v letosnjih počitnicah letovalo okrog 6000 mladincev – študentov. Prišli so iz številnih držav, a največ iz Francije, Poljske, Sovjetske zveze, Nizozemske in Združenih držav.

• Založniško podjetje RAD iz Beograda je ob 20-letnici ljudske vstaje izdalо v teh dneh tri knjige. Napisali so jih narodni heroji,

general Jevrem Popović (Nesmrtna mladost), Puniša Petrović (Julijevi ognji) in publicist Zivorad Mihajlović (Zaljubljen ob zoci).

• Pri Beogradu so pričeli s snemanjem filma »Lady Macbeth iz Meenskega okrožja«. Producen film je Avala film, njegov režiser pa veliki poljski umetnik – Anderson Wajda. Zensko vlogo bo igrala Olivera Marković, moško – Ljubo Tadić.

Partizanske tiskarne na Gorenjskem

DELO V »TEHNIKI KOKRSKEGA ODREDA«

je pravočasno umaknilo in rešilo stroje ter material.

Nemci so jo naslednji dan dobili prazno, vendar je niso uničili miselj, da se bo osebje še vrnilo. Cakali so zaman, kajti osebje je postavilo nov bunker za tehniko na področju Doline pri Tržiču – blizu Kušperjarjeve domačije. Ker ni bil prostor dobro izbran, je bila tiskarna kmalu kompromitirana in delo v njej nevarno in onesnogočeno. Osebje tedenje, med njimi tov. Mitja Valenčič-Sonec in Justin Doličar-Adam sta održala prikladnejši prostor v bližini Tržiča med skalihami, na mestu, kjer stoji sedan obnovljen bunker. Siroje in naprave ter pretežni del gradbenega materiala so prenesli iz prejšnjega bunkra, ostalo pa so tam začeli ter s tem zavarali Nemce, da so tehniko nad Kušperjem uničili.

Predhodnica tehniki Kokrskega odreda je bila ena prvih vojaških tehnik na Gorenjskem, in sicer tista, ki je bila na Martinščici. Tu je potem prenešena v Kokro pri Fuzinah. Tu je delovala do junija 1944, ko je bila izdana. Osebje se

prostoru postavljeno do konca junija 1944. Imenoval se je »Vojnička tehnika Kokrskega odreda« ali skrajšano TKO. Tu je tehnika našla varno zavetje, tako da je okupator ni mogel odkriti, ter je delovalo do osvoboditve.

V tej tehniki so delali naslednji tovarisi: Marjan Masterl-Branko, Mitja Valenčič-Sonec, Justin Doličar-Adam, Tone Wirs, Andrej Česen-Marko, Janko Franz-Vanjska, Marčun, Stefan Urbanc, Milan Regovc, Nande Mohor in tovarisi Puškin.

Narava v okolici bunkerja je precej divja, vendar so bili tovarisi v tehniki v času NOV z njo zelo veliki prijatelji.

Veselili so se pomladni, zeleni listički, ki so krili bunker, zaupali so v mogočne skale, ki so krije zaledje in omogočale eventualen umik. Stezice divjadi so uporabljali za kurirske poti. Visoke

skalnatne piramide v bližini so služile za izvidnico, kadar je bil sovražnik v bližini. 300 m od tod so člani tehnikе odkrili na stremem pobočju naravno jamo, ki je služila za depo stabnega arhiva. Jama pa ima skriveni vhod v notranjost, kjer je močno razširji, nakar zopet zoži in po kakih 20 metrih sledi do piramide izstopi. Kadri so bile večje hajekte so tiskali kar v tej jami. Svetili so si s karbitovko.

Bunker sam je bil prvotno manjši, pozneje pa so ga »modernizirali« in prizidali še kuhinjo. Stari »gašperšek« je namesto takoj kadil, da bi bolje delo napravil, posebno še, ker so tovarisi v tehniki razpolagali le z zelo primitivnimi sredstvami.

Pienini stroj je na primer deloval tako, da je vlekel valj naprej primerno težak kamen, navezan na vrvo. Ciklostalni aparat je bil star

Filmi, ki jih gledamo

Danes o treh filmih, ki smo jih gledali pred kratkim. O sovjetskem filmu TUJI OTROCI, ameriškem KOJE KRALJEVALA KOMEDIJA in westernu OVČAR.

TUJI OTROCI – Kljub namenom v klub sovjetskemu socialističnemu realizmu so Tuji otroci, po mojem – zlagani. Edina dobra, zares dobra stvar v filmu, s poslednji kadri, ki niso niti vsakdanji (v ameriškem smislu), niti paččeni (po sovjetskih vzorcih) ampak zares iraglioni v človeki. Menda smo vsi pridokovali od film do sti več. Tak ali podoben film bi lahko izdelali tudi Italijani, lahko marsikdo drugi (vendar na vse resnico ne bi prejel nagrade). Sicer pa so vse tudi otroci nagrajili Sovjeti sami). Vsekakor pa so bili ustvarjalci tokrat mojstri – pokazali niso niti enega pojavu, toda enkrat je zdaj tuči do govora izostal. Skratka počivljena rešitev – lepe dejane – v polovičen film.

KO JE KRALJEVALA KOMEDIJA – Ameriški film – Ko je kraljevala komedija je filmsko delo, omnibus, ki je povezal na traku uro in pol sproščenega smeha. Ustvarjalci filma so v url in pol niznati gledalcem nekatere prizore iz kvalitetnih komičnih filmov izpred let zgodnjega film. Že sama, izredno sproščena montaža, daje fil-

mu prlikupen okvir. Na platu se srečamo s številnimi komiki nemoga film. Med njimi se trije, ki jih bo zgodovina ustoličila z geniji, s Charlijem Chaplinom na čelu. Ko je kraljevala komedija je zanimalivo delo, ki bo s svojo vedrino ugajalo gledalcem obenem pa ta film nosi s seboj tudi misel, da naši kinoteh ne bi smeli tako pozabljati in, da ne bi bilo napak, če bi nam vseh po gorenjskih kinematografi zavrteli tudi kakšno klasično delo kinematografije. Ta film je uvozilo ljubljansko podjetje Vesna film.

OVČAR – Po vsebin malce nenašeden, po obrtni plati odličen, skratka z Ovčarjem smo lahko zadovoljni. V zadnjem času smo se srečali z nekaterimi zares dobrimi westerni, kljub temu, da Ovčar ne sodi tjakaj, je vseeno prikupen za avgustovske dni. Kljub diametralni zasnovi o »črnih« in »belih« – o dobrih in slabih – nikar ni brutalen in kljub preprosti zasnovi ni naiven. Seveda pa ne smemo mislit, da je film povsed kaj več o ljudeh z zapada. Povedal pa nobi niti toliko, če ne bi v glavnem vlegi zabil Glenn Ford. Prav gotovo podi k filmu tudi široko plajno in sijajne barve. Torej Ovčar ni najboljši, je pa soliden western, in ga priporočamo. P. B.

KULTURNI MOZAIK

• Pretekli četrtek je v Kirchelmu pri Würzburgu v Zahodni Nemčiji umrl znani slovenski kipar Jakob Savinšek. Savinšek je imel komaj 40 let in je podlegel srčni klapi.

• V nedeljo so v Splitu v Dioklecianovi palači spustili zastave osmih splitskih poletnih iger. Na to so izvedli Verdijevo Aido. S tem delom že osem let priznajo in končujejo Splitske poletne igre. Stevilne predstave, bilo jih je trideset, si je ogledalo blizu 40.000 gostov. Sodijo, da je bilo med njimi najmanj tretjina tujih turistov.

• V Sarajevu so v soboto, 19. avgusta, z nastopom ansambla Lađe zaključili prvi festival ljudskih pesmi in plesov. Nastopili niso, le

domači ansamblji, ampak tudi gostje iz Sicilije, Kaira in Sovjetske zvezre. Od domačih ansamblov, ki so nastopali na festivalu, sta bila najvidnejša Tanec in Lado.

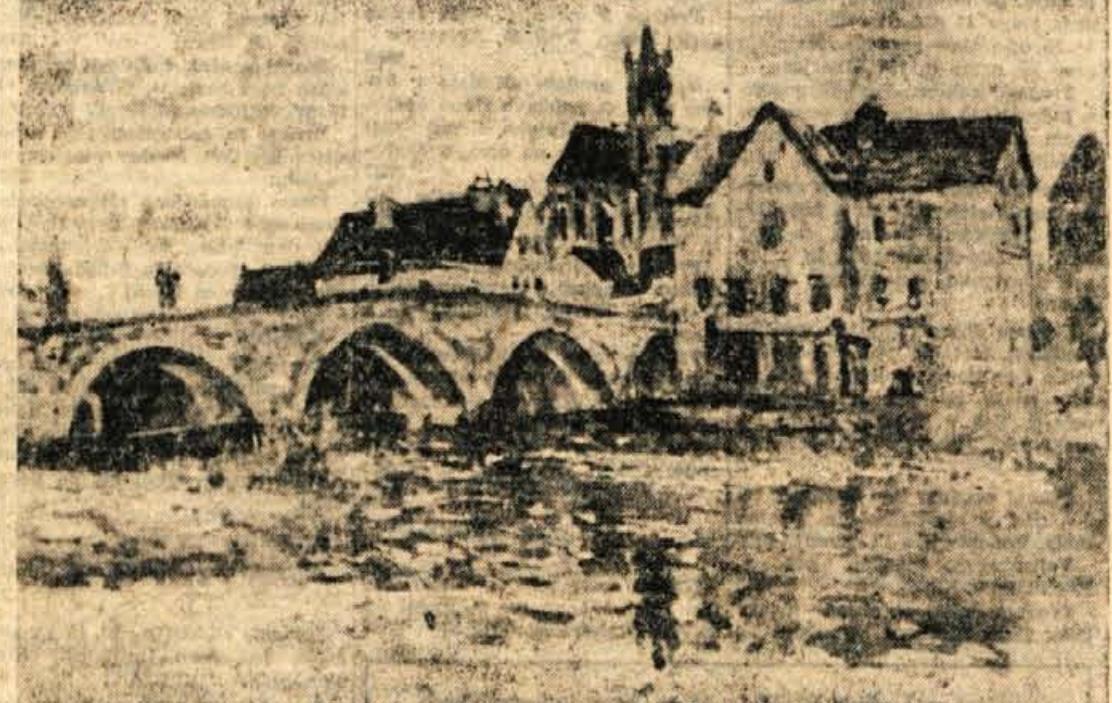
• V knjižni zbirki Eezi in književna kritika je izšla pri nas izredno tehnika knjiga italijanskega umetnostnega zgodovinarja in pisca Giorgia Vasaria. Življenje Slavnih slikarjev, kiparjev in arhitektov. Med biografiami so tudi studije o življenju Giotta, Botticellija, Davincija, Rafaela, Michelangela, Tizziana in drugih.

• V Vinu del Mar pri Valparaisu so to dni odpri razstavo slik s temo »Jugoslavija danes«. Obenem je v teh dneh tudi jugoslovanski tečen. Prikazujejo jugoslovanske dokumentarne filme in

pa kvalitetno filmsko delo Devetf krog.

• V drugi polovici septembra se bo pričel v Celju mednarodni kongres arheologov. Zbrali se bodo predvsem strokovnjaki za proučevanje nekdajne rimske meje, ki nosi ime »limes«.

• V Beogradu v Moderni galeriji bodo v petek odprli izredno razstavo sodobnega slikarstva pri nas. Na razstavi bo razstavljal 20 najpomembnejših slikarjev. Od naših so zastopani tudi Janez Bernik, Stane Kregar in drugi. Namen razstave je gostiom na mednarodni konferenci izven blokovskih dežel povedati o jugoslovanskem slikarstvu zadnjih desetletij.

Z razstave v kranjskem muzeju

Prava ciklostilna tiskarna na Gorenjskem je pričela delovati leta 1941 v okolici Kranjske, vendar so jo že po nekaj mesecih odkrili in uničili. Do sredine leta 1942 je bila Gorenjska brez svojega tiska. Posamezne številke »Slovenskega poročevalca«, ki so bile dostavljene iz Ljubljane, so razmnoževali na pisalne stroje in po navadi nestrpi zapuste. Nič ni čudnega: v razred pripela sonce, če spustimo oken-

je, zato je bila ustanovljena v Poljanski dolini, kjer je delovala do pomejšči leta 1944. Prehod na lev breg Save je bil zaradi močnih straž veden težji, zato je bila ustanovljena v dolini Kokre pod Kamniškimi planinami pri Fuzinah nova ciklostilna tiskarna, med njimi tov. Mitja Valenčič-Sonec in Justin Doličar-Adam sta održala prikladnejši prostor v bližini Tržiča med skalihami, na mestu, kjer stoji sedan obnovljen bunker. Delati je začela v najhujši zimi leta 1943. Jeseni istega leta pa so jo Nemci odkrili in uničili.

Predhodnica tehniki Kokrskega

je napravili v enem dnevu preko 32 tisoč troslinih in ostalih podobnih letakov, da je bilo izdelano nesteto radijskih poročil in brošur. Zelo uspela sta bila tudi prijetno ilustrirana pesmarica in lepo izdelan »Mladinski tekmovalni vestnik«. Borci so bili zadovoljni z ilustrirano brošuro »Ustekaj – udarci – navalni – ispalj.«, ki je prinesla opis vseh akcij Kokrskega odreda v tedanjti dobi.

Ponarejali so tudi nemške stampilje ter izdajali lažne legitimacije, ki so služile našim ilegalcem in ilegalcem za izvedbo raznih zatipljenih akcij.

Tehnika Kokrskega odreda je izdelovala razne vojaške tiskovine, kot na primer številna stanja, spiske in narodilnice. Iz vsega je izvidno, da je bila partizanska vojska res v vseh ozirih organizirana, in do podrobnosti povezana. Nekaj teh izdelkov si je mogoče ogledati v bunkerju, ki so ga letosno pomlad s prostovoljnimi delom in prispevki lepo preuredili člani Zvezne rezervnih oficirjev; pomagali pa so jim tudi člani Zvezne borev in drugi.

Najbolj nestrpični tuiči turisti že odhajajo nazaj v domovino. Morda se bodo prihodnje leto spet vrnili.

Gospodarske vesti

Novo skladišče hmelja v Zalcu. Ob starem skladišču za hmelj v Zalcu gradi »Gradis« novo, sodobno skladišče hmelja. Skladišče bo dograjeni do jeseni prihodnjega leta in bo veljalo več kot 700 milijonov din. Skladišče bo višje kot ljudljanski nebotičnik.

Nad 84.000 potnikov so letos prepeljali z letali JAT. JAT je v letosnjih prvih šestih mesecih prepeljal skupno 84.103 potnikov in 1336 ton blaga oziroma 18.640 tonov potnikov in približno 530 ton blaga več kot v istem razdobju lani. Poštevamo se je povečalo število potnikov v notranjem prometu, za nad 14 tisoč, medtem ko se je to število povečalo v mednarodnem prometu za približno 4000. Najbolj zasedena je bila proga Beograd-

Titograd, v zunanjem prometu pa proga Beograd-Zagreb-München-Pariz.

Letos več premoga kot lani. V prvem polletju letos so nakopali v rudniku Trbovlje-Hrastnik 523 tone premoga, kar je 3700 ton več kot lani v istem razdobju. Razveseljivo je to, da so letos znatno manj delalj ob nedeljah in praznikih.

Nova tovarna acetilena. V Kraljevu so začeli graditi novo tovarno acetilena, za kar bodo potrabil okoli 87 milijonov din. Za gradbeno dela bodo porabili 27 milijonov, za nabavo strojev pa približno 69 milijonov. Zmagljivost nove tovarne bo nad 100 ton acetilena letno. Acetilen je pri nas artikel, ki ga zelo primanjkuje, njegova uporaba pa je posebno velika v avtomobilski in kovinsko-predelovalni industriji.

MALI OGLASI

VELIKO IZBIRO VSTEKLENIČENIH VINIMA TRGOVINA DILEKATESA V KRAJNU, ZLAKI OPORAZIMO NA UGOĐEN NAKUP VIN V DVOLITERSKIH STEKLENICAH

PRODAM

Malih oglašev, ki niso vnaprej plačani, ne objavljamo. Vsaka beseda stane 15 din. Naročniki imajo 50 odstotkov popusta. Najnižja cena za oglas je 10 dinarjev.

Prodam traktor -Ford Ferguson- z hidravlično napravo v prav dobrem stanju. Naslov v oglašenem oddelku

Naklo 3351
Prodam 4 kompletna dvodelna, popolnoma nova okna 130×105 z dvojno zaporo in mecesnova nova vhodna vrata 200×95. Tršan Franec, Valburga 54, Smedniki 3352

Prodam 2 novi gumi 590×13 za Opel Rekord in 2 rabljeni 560×13. Lesce 28 3353

Prodam moped »Pani«. Naslov v oglašenem oddelku 3354

Prodam 8 mesecev brejo telico. Jerič Franc, Križ 46, Komenda 3355

Ugodno prodam ali dam v na-jem siroj za izdelavo zdne opinke. Senčar Stane, Intek, Kranj 3356

Prodam sadje na drevecu. Starovec 23, Kranj 3357

Nujno prodam Lambretto LD 125 cm. Krizmarč, Gradnikova 3/6, Zlato polje, Kranj 3358

Prodam dobro ohranjen okrogli električni pekač s tremi posodami. Maremčič Marija, Vodopivec 7, Kranj 3359

Prodam takoj vsejivo enostanovanjsko hišo, 10 minut od železniške postaje Žirovnica. Poizvedbe Bogataj, Zabreznica 1 3360

Prodam več let staro gašeno apno. Čenčič, Na Skali 4, Kranj 3361

Poceni prodam levi štedilnik na 2 plošči s ploščicami in pisalno mizo. Vodopivec 13, Kranj 3362

Volkswagen ugodno prodam. Kopališka 6, Kranj 3363

Prodam dobro ohraneno moško kolo. Cena 16.000 din. Strahinj 30, Kranj 3364

KUPIM

Kupim malo rabljen motor Tomos Puch 175 ccm, po možnosti tip 60. Villi Sinko, Smedniki 53 3362

Upravlji odbor Medzadržnega lesno industrijskega podjetja »Češnjica« na Češnjici, p. Železniki razpisuje delovno mesto

VODJE KOMERCIALNEGA SEKTORA

Pogoji: ekonomsko ali pravna fakulteta in najmanj 5 let komercialne prakse ali ekonomsko srednja šola in najmanj 10 let komercialne prakse.

Osebni dohodki po dogovoru.

Družinsko stanovanje zagotovljeno.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Interesenti naj pošljijo pismene ponudbe najkasnejše do 31. avgusta na naslov: MLIP »Češnjica« na Češnjici, p. Železniki.

TOVARNA GUMIJEVIH IZDELKOV »SAVA« KRAJN

Išče

DVA KURJAČA

Pogoj:

— Izpit za upravljača parnega kotla z ročnim ali mehanskim kurjenjem.

Plača po pravilniku o osebnih dohodkih. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prijave sprejema kadrovsko socialni sektor podjetja do 4. septembra 1961.

S sodišča

NEPOBOLJSILJIVCA SPET PRED SODIŠCEM

32-letni delavec Anton Stumberger iz Stojevec pri M. Soboti in 25-letni delavec Stefan Vojsk iz istega kraja, ki sta bila v zadnjem času zapošljena na kmetiji v Stefanji vasi pri Cerkljah, sta že starci prekaljena »junaka« noža. Prvi je bil že petkrat obsojen zaradi kaznivih dejanj — ogrožanja življenja, drugi pa tudi že dva krata. Vroča kri pa se jima še vedno noče umiriti, zato sta se moralna v preteklih dneh ponovno zagovarjati pred Črnočnim sodiščem v Kranju.

12. junija letos sta se popeljala na Krvavec in tam popivala. Potem sta si privoščila vožnjo z avto-taksijem do Predvora, kjer je bila gasilska veseleca. Tam sta se naprej zahvalila s »korajo«, in ko sta se opolnoči vracala proti Tupaličam, sta si izbrala za žrtve domačine, ki so prav takrat tudi zapuščali veselčni prostor. Ne da bi jima ti kaj zaleda hoteli sta se jih lotila. Stumberger je navdal najprej na Ivana Tekavca, ki ga je zabodel nad desno lopatico in nad desnim kolonom, potem pa še na Ivana Resnika, mu na več mestih precepal obliko, a na srečo povzročil le manjšo odigrino v zapestju leve roke. Vojsk pa je z desko, ki jo je od-

trgal od bližnjega plota, lopnil po hrbtni in desni rami Ivana Avsecu, in mu prizadejal na teh mestih več podplut. Vendar se ga napsprotni ni ustrelil: potegnil mu je desko iz rok in mu vrnil »mlito za drago«, tako da je moral Vojsk teči naravnost k zdravniku v Predvoru po pomoč. Stumberger je tedaj prestrahlil in zbezal. Obdolženca sta se pred sodiščem »junaško« držala. Tajila sta krivdo, kolikor se je le dole, in skušala prepričati sodišče, da sta bila v resnicu sama napadena, ker sta »prepevala«. Vendar je sodiščen verjelo eiskodovanec in drugim pričam, ki so vse prepričljivo izpovedali, da sta jih obdolženca napadla zahrbno, ko niso niti slutili, da so ogroženi. Ker sta oba že »polklica« pretepača in sta blizu vrhu tega tokrat še močno okajena, priče pa so na sodišču na redile vtič poštenja in odkritosti, ju je sodišče spoznalo za krive in obodo Stumbergerja na eno leto in dva meseca zapora. Vojska pa na 7 mesecev zapora. Stumberger bo moral plačati poškodovanemu Tekavcu za bolčino še 10 tisoč dinarjev. Ceprav poškodovani niso zadobili hujših in nevarnejših poškodb, je sodišče upravičeno štelto kot težko obremenitev okolnost pri obeh obdolžencih, da sta bila zaradi pretepaštva že

Z MOTORNIM KOLESOM V AVTOMOBIL

D. T. se je dne 11. maja t. l. v dopoldanskih urah peljal z motornim kolesom po cesti Primskovo-Rupa. Za vožnjo z motorjem ni imel ustrezne dovoljenje. Na nepreglednem ovinku je vozil po lev strani ceste namesto po desni ter se je tako zaletel v nasproti vozeči avto ter je ob tej prilikli nastalo na avtomobilu za okrog 90.000 dinarjev škode. Obdolženec je dejanje na glavni obravnavi priznal ter navaja, da se je ta dan učil voziti motorno kolo ter ga je na nepreglednem ovinku zanesel v levo ter je tako prišlo do karambola. Obdolženec je tako zakrivil kaznivo dejanje ogrožanja javnega prometa ter je bil obsojen na en mesec zapora, pogojno za dobo 2 let.

OSTALO

Vsa tapetniška dela Vam hitro, lepo in moderno izdelata tapetnik Jože Lakner, Stražišče 3212

Mizarškega pomočnika (lahko pričuten) sprejmam. Vilko Mlakar, St. Zagora 6, Kranj 3302

Dijaka sprejmam na stanovanje UL Tatjane Odrove 9, Kranj 3333

Oddam opremljeno sobo soljnični osebi. Naslov v oglašnem oddelku 3364

V bližini železniške postaje St. Jošt sem našla nov otroški gumi-jast škorjeni. Fani Anžič, Gorenje-savska 28, Kranj 3365

Plesni venček v Zalogu pri Cerkljah bo v nedeljo, 27. avgusta ob 15. uri. Vljudno vabljeni 3366

Brusac in galvanizer išče zapošljitev kjerkoli. Naslov v oglašnem oddelku 3367

Iščem opremljeno ali neopremljeno sobo v Kranju. Lastnik bi jo čez dan lahko koristil. Ponudba oddati v prodajalno Sipad Sarnjeve, podružnica Kranj 3368

RAZPISI

Trgovsko podjetje »Murka« Lesce sprejme 2 delavec za skladniške pohištva in špecerije. Samo stanovanje neprskljivo. Samo stanovanje neprskljivo. Ponudbe oddati v prodajalno Sipad Sarnjeve, podružnica Kranj 3369

Jedem prodajno ali neopremljeno sobo v Kranju. Lastnik bi jo čez dan lahko koristil. Ponudba oddati v prodajalno Sipad Sarnjeve, podružnica Kranj 3370

Prodam takoj vsejivo enostanovanjsko hišo, 10 minut od železniške postaje Žirovnica. Poizvedbe Bogataj, Zabreznica 1 3371

Prodam več let staro gašeno apno. Čenčič, Na Skali 4, Kranj 3372

HINO

Jesenice »RADIO«: 24. in 25. avgusta francosko-italijanski film MODERNA DEVICA

Jesenice »PLAVŽ«: 24. in 25. avgusta ruski film NEPOSLANO PI-SMO

Dovje: 24. avgusta italijansko-francoski film NESREČNIKI — II. del

Kropa: 24. avgusta japonski film ULICA SRAMU ob 20. uri

Ljubno: 25. in 26. avg. jugoslovenski film VLAK BREZ VOZNEGA REDA ob 20. uri

Radovaljica: 25. avgusta ameriški zabavni glasbeni film PRIJATELJOV OB 20. uri

Duplica: 23. avgusta ameriški film FANTOVSKI VEČER ob 18. uri, 24. avgusta isti film ob 20. uri

Kannik: 23. avgusta italijanski film NEVARNE ŽENE ob 20. uri, 24. avgusta isti film ob 17. in 19. uri

Kranj »STORŽIČ«: 23. avgusta francoski film PAST ZA DEKLETA ob 16., 18. in 20. uri ter matinacija istega filma ob 10. uri, 24. in 25. avgusta ameriški barvni film ZIGOSAN ob 10. uri, ameriški film KO JE KRALJEVALA KOMEDIJA ob 16., 18. in 20. uri

Letni kino »PARTIZAN«: 23. avgusta ameriški barvni film ZIGOSAN ob 10. uri, 25. avgusta ameriški barvni film V SENCI VESAL

Stratišče »SVOBODA«: 24. avgusta francoski film PAST ZA DEKLETA ob 20. uri

NAJHITREJŠE POTNISKO LETALO

Z največjo možno hitrostjo 0,98 Macha (to je 1190 kilometrov na ura) — torej skoraj z nadzvečno hitrostjo — bo ameriški »Convalr Coronado« najhitrejše potniško letalo na svetu. To letalo s štirimi motorji bo lahko prevažalo 99 potnikov in ga bodo prihodnje leto vpeljali na letalski proggi preko Atlantika v Južno Ameriko in na tradicionalni trgovski liniji preko Indije v Tokio.

NOVI BRITANSKI MOST

Nedavno je pariško sodišče prekinilo doneceno dejavnost neke Francozinje, ki se lahko pohvali,

da je imela najbolj komercionalno idejo zadnjega časa. Gre za Danielle Dors (pravo ime je De La Fuye). Danielle je zapustila službo pri televizijski in odpila v Parizu nenavadno trgovino. Tu je bilo mogoče nabaviti modele Diana, Balmaina in drugih vrimunskega krojačev za tretjino prve cene.

Vendar je velik napis opozarjal stranke, da gre za nošene oblike.

Oblike so bile last slavnih igralk, ki so jih oblike samo enkrat.

Danielle je kot novinarka pa-

SKRB ZA MORALO PANTERJEV

V pariškem nočnem lokalu »Pigalle Folies« so črtali iz novega

spredeka že na veliko reklamirano točko s panterji. Še pariski društvo za zaščito živali so namreč soglasno protestiralo proti tej točki spreda in izjavila, da bi trepac morala panterjev v okolju pomajkljivo oblecenih plesalk.

BRIGITINE OBLEKE NAPRODAJ

Nedavno je pariško sodišče pre-

LOJZE ZUPANC

PUSTI GRAD

Med Radovljico in Kamno gorico je v davnih časih sredi pustne pokrajine stal Pusti grad, v njem je živel graščak, ki je imel hčerko, takšno lepotico, kakršne takrat ni bilo v vsej deželi. Graščak je bil surovež, svojo hčerko je imel silno rad, zato tudi nobenemu

ZANIMIVOSTI

IZVOZ BRITANSKIH AVTOBILOV

V juniju je britanska industrija avtomobilov izvozila v inozemstvo 31.937 avtomobilov, medtem ko je bil izvoz v maju 29.827; od tega je 43% vseh avtomobilov kupila Evropa. Razen Zah. Nemčije, Hollandije in Belgijo so vsa evropska tržišča kupila v Veliki Britaniji večje število avtomobilov, kakor junija lani. Najbolj se je povečal izvoz na Svedsko, na drugem mestu je Francija. Lani je bila Kanada najmočnejši kupec britanskih avtomobilov — skupno 3988. Za njo so ZDA z 2425 avtomobil. Povprečna vrednost avtomobilov v juniju je bila 12.500.000 funtov.

KJE UMIRAJO SLONI

Znanstveniki domnevajo, da sloni instinkтивno odhajajo na nekaj določeni kraj, ko se jim bliža zadnja ura in tam umirajo. To domnevno skuša sedaj dokazati britanski znanstvenik Kornish. Te

snubci, ki bi jo rad imel za ženo, ni odpril grajskem vrat.

Družih otrok pa pustograjski graščaki ni trpel, še posebej pa je mizral tlačansko otročad. In ko je nekega dne misla tlačanka pričela svojega otroka na grajsko njivo, kamor je prišla na tlako,

je pred njo, ki je žela grajsko pšenico, ustavil konja jahance in jo nadrl.

— Zakaj si prinesla otroka s seboj?

— Zato, ker je premajhen, da bi ga samega pustila doma,« je odgovorila mlada žena.

— K vragu tvoje žetje, če boš moral vardevat še dete in poslušati njegovo dretje!« je zarohnel svurovi grašček in ukazal valjtu, naj veličajoče dete odnesne v grad ter ga zapre v temno vodo pod grajskim stolpom.

V praznem, globem in vlažnem prostoru pa je otrok vekal in vekal, dokler ni lačen in prestrasen zaspal. Sele pod noč, ko je bila spomnil, dokler sion ne bo poginil. Tako utegne odkriti legendarno pokopališče slonov. Če mu bo to uspelo, bo hipoma postal milijarder. Kornish je namreč prepričan, da bo na tem pokopališču našel najmanj milijon ton slonovne kosti. Ena tona te dragocene kosti pa je vredna 8 tisoč dolarjev.

BREZ LASULJ

Zaradi velike vročine se je v Angliji zgodilo nekaj povsem nemogočega. Na razpravi nekega londonskega sodišča so se sodniki pojavili brez tradicionalnih lasulj na glavi. Predsednik sodišča se nad tem ni zgražal, marveč jim je celo predlagal, naj slečejo tudi tedke kute. Sodniki so to odbili, če da se ne spodobi soditi v samih srcajih.

Ko je okupator zasedel naše kraje, je hotel usiliti našim otrokom tudi svojo šolo. Uspej je bil le delen, kajti na osvobojenem in polosvobojenem ozemlju so se kmalu pridrele uveljavljati partizanske šole, kjer smo se otroci že takrat učili računstva, branja, pišanja in risanja. Posebnost in privlačnost te šole je bila zgodovina, ki takrat še ni imela tega imena. Zanimivo je bilo to, da smo pri

zaprl v ječo pod grajskim stolpom, sam pa odsel k hčerki, ki se sprejala po grajskih sobnah, je lačno in premrlo dete v vóz toliko časa vekalo in vekalo, da je prebudilo zmaja, ki je že sto let drnjohal v podzemski jami pod grajskim stolpom, in bi bil tamkaj smrčil še sedenkrat po stolet, če bi ga vekajoče dete ne prebudilo iz spanja. Prebijeni zmaj je vstal in se toliko časa zaspalo pretegoval, dokler ni s svojo silno močjo raztrinil stene svojega ležišča, dokler ni razmaknil hriba, da je zaseval prepad, vari pa se je sesul grad ter pod razvalinami pokopal svurovoga graščaka in njegovo hčerko.

Med razvalinami je ostala celo samo grajska vóza, kjer je vekal otrok, ki ga je mati poiskala ter ga odnesla domov, za vsej rešenja hudočnega graščaka in grajske tlače.

Partizanska šola

teh ur imeli razgovor o partizanu — junakih, ki so se borili na tem področju. Svetel zgled nam je bil s svojimi dejaniji še posebej Blaž Ostrovčnik. Prav posebno pa so nam ugašale njezine pesmi, ki smo jih brali v šoli ali pa jih je sam deklamiral na mitingih.

Vem, da sem o partizanah in akcijah, ki so jih opravili, vedel takrat več kot odresli, da ne rečem več, kot da v danes mladina o motorizaciji ali filmu.

Razen teza smo se v partizanski šoli pogovarjali tudi o poklicih, o partizanskih alocijah, učili smo se igrice in skeče in se pogovarjali o svobodi. Skratka, lepo je bilo v tej šoli.

Se danes se našemjem, ko se spomnim partizanske ure računstva. To, da pride v borbi na enega partizana deset Nemcev, smo siščeli nestetočrat. Ta primer je uporabil tudi naša učiteljica, rekel: »Koliko mora biti v borbi?« Ta odgovor je posredoval pionir Metevž, ki mu je takrat ni manjkalo humorja. Rekel je: »Ce napade osemnajst Nemcov, sia pa dovolj en partizan in ena partizanka.«

Odgovora smo se našemjem — kajih temu, da je dostikrat v resnicu prišlo do takega neenostnega razmerja. — Ziv

NAJBOLJ DEŽEVNO MESTO NA SVETU

V severozahodnem delu Indije je naselje Čerapan, najbolj deževno mesto na zemlji. Med letom pada tam približno 11,5 m atmosferskih padavin. To se pravi, da bi padavine, če ne bi bilo odtekanja v reke in pronicanja v zemljo, pokrile površino lega kraja s slojem vode, debelim 11,5 m. V Indiji so tudi drugi predeli, kjer je mnogo padavin. Zaradi tega se reke večkrat izlivajo iz svojega korita in takrat nastanejo katastrofalne poplave. Nevaruje, ker krokodili in kaže plavajo po vodi, in je za ljudi, ki prebivajo v teh predelih, edina rešitev, da sprekajo na drevesa.

DOKUMENTI!

IVAN JAN

DOKUMENTI!

CANKARJEVCI

DOKUMENTI!

2

Izstopil ni nihče, kajti vsi so bili prostovoljci in skoraj vsi člani Partije in Skoja, ki jih je privzala v boj visoka stopnja zavesti in strankina discipliniranost.

Zaupanje v svoje lastne sile in zaupanje v moč Rdeče armade ter zaupanje v Partijo je iz te poščice ljudi napravilo več, kot so v resnici v vojaškem pogledu predstavljali.

Zato so bile besede prisegje izgovorjene držicev in spoštljivo. Obrazi borcev so bili resni; na njih se je zrcalila pripravljenost in globoka pretresnost.

Komandir čete je postal narodni heroj Jaka Bernard, tehnik z Bledu (Koritno), ki se je že v zgodnjih dneh partizanstva izkazal s hrabrostjo in znanjem, za komisarja pa je bil imenovan Jože Kranjc-Zakelj, nekdanji mornar, jeseniški železar, komunist in španski borec. Kraj ustanovitve te čete se imenuje Gradišče.

Dan poprej je narodni heroj Jože Gregorčič-GORENJC, vodja vojnega komiteja za jeseniško okrožje, španski borec in komunist ter jeseniški delavec, na Možaklji nad Jesenicami ustanovil Jeseniško ali Cankarjevo četo. Za komandirja je bil imenovan Polde Stražišar, jeseniški kovinar in star komunist, za komisarja pa Franc Potočnik, tudi jeseniški kovinar, komunist in španski borec. Tudi to četo je Vojni komite v začetku avgusta poklical na Jelovico. Pripljal jo je Jože Gregorčič in tako je bil na Vodški planini 5. avgusta na Pogrošarjevi plani iz Jeseniške in Jelovške čete ustanovljen Gorenjski bataljon, ki je nekaj kasneje prevzel ime Cankarjev. V štab so bili ob Zagarjevi prisotnosti imenovani:

- Jože Gregorčič, za komandanta
- Ivan Bertoncelj, za komisarja
- Franc Primožič in Jože Švigelj, oficirja bivše jugoslovanske vojske, za operativna oficirja,
- dr. Gabrovšek, za zdravnika.

Bataljon je štel le 65 mož, a je za tiste čase pomenil že krepko vojaško enoto. Imeli so 46 različnih pušk in le en mitraljez. Naj iz teh dni navezeno nekaj akcij:

- 27. julija je bila med Poljanami in Gorenjo vas poarezana telefonska žica.
- 29. julija je Kranjski bataljon pod Storžičem ubil gestapovca Walterza Heckerja, enega pa ranil,
- v noči na 1. avgust je bil miniran most v Žirovnici.

— 1. avgusta je Jeseniška četa na Poljanah doživel ognjeni krst — udarila se je z napadajočo nemško policijo in pri tem nekaj policistov ubila, zgubila pa je dva svoja borca: Viktorja Arzenška in Ferda Korena,

— istega dne so partizani na cesti Tržič—Sv. Ana pozagali telefonske in električne drogove itd.

DRUGO SRECANJE NA POHORJU

Praksa je pokazala, da so avgusta storili čisto prav, ko se je bataljon razselil in da sta četi — Jelovška in jeseniška — delovali ločeno, vsaka na svojem ozemlju. To je bilo v skladu s partizansko taktiko, kar je pomenilo, da se okupator ne sme nikjer čutiti varnega in obratno: ne sme se dogoditi, da bi premočne okupatorske sile zalstile zbrane vse partizane enem kraju in jih v frontalnem boju razbile. Ta čas — avgust, september in del oktobra — lahko zato imenujemo prvo stopnjo šolanja partizanskih kadrov, prvo obdobje zbiranja vojaških izkušenj.

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

Med največje promine nešreče stejejo letos učnici 16 ameriških turistov, moških in žensk, ki so našli smrt 55 m globoko pod vodo Vierwaldstätterskega jezera v Svici. Avtobus z ameriškimi turisti, ki so prepotoval Evropo, je streljal v ceste v jezero in obležal na dno. Na sliki vidimo dviganje avtobusa z jezera.

Hans Werner Richter

PORAZENI

— Kaj neki pomeni tole? — je vprašal Grundmann.

— Nahkrat spet kakšna obalna zaščita, — je dejal Bejerke.

Ustavili so se tuk nekega mesja. Vrtovi pred hišami, polni sadja, so bili videti zapuščeni in prazni. V hišah ni bilo videti žive duše.

Mimo je prišel Buschmann.

— Pripravite se. Naša četa bo zasedla mesto.

— Razumem, gospod narednik, — je dejal Grundmann.

— Nehaj že s tem, razumem gospod narednik, — je dejal Guehler.

Grundmann je zardel in molčal.

Prebivalstvo je zapustilo mesto. V vilah ob morju, ki so bile zgrajene kakor palace, je vladala tišina.

Po vrtovih so žuboreli vodometi, toda na drevesih je viselo gnoje in posušeno sadje. Vrata vili so bila na stičaj odprtia. Po marmornih ploščicah je komajelo mravlj.

— Južno od mesta boste prevzel neki top, — je dejal Buschmann.

V loku so šli skozi meso. Trudni in jezni so vlekli svoje strojnice z zaboječki za naboj. Mimo je prepletjal Hahnemann na motornem koliesku.

— Konz je ordonanč pri naredniku, — je dejal.

— To je pravilno, — je dejal Bejerke. — Zdaj imamo dve strojnice in top s tremi možimi.

Top je bil vgrajen v skalo tik ob morju. Stopili

je v hišo poleg pečine. Zaboječki za naboj je stroj-

niel so pustili na cesti in vstopili. V kuhišči so našli leme masti, kos stanine in v kota kup krompirja. Guehler je prišel lupiti krompir.

— Strahotno lažem sem, — je dejal.

Grundmann je brskal po ščedliniku in poskušal izklopiti.

— Človek, Guehler, takaj kar argoli mravjet. —

— Naj argolj, — je dejal Guehler.

Bejerke je zvezel v prvo nadstropje. Skozi tanke zidove je bilo slišati njegovo korake v težkih, ekraniranih skornjih. Zadrlali so namotidle zvole gramofona. Bič je nekakšen ameriški swing.

Razrezal je krompir na tanke rezine in jih vrnil v ponev. Po stopnicah je prišel Bejerke.

— Za vraga, — je dejal Guehler, — Bejerke postaja sedoben.

— Ti, zdi se mi, da zgoraj ni nekaj v reda. —

— Zakaj? — je dejal Guehler.

Bejerke je poselje, pernec, diši pa kakor v... —

— No, torej. — je dejal Guehler.

Iz ponove sta jemala pečeni krompir in ga jedila. Po skornjih so jima lazile mravljice. Bejerke jih je odganjal z vilicami.

— Golazen, — je dejal.

Sia sta gor in planila na poselje. Poselje so bile mehke in bele, vponjale pa so sladkobno omanno.

Guehler si je sezul skornje in planil na poselje.

— Skoraj tako kot doma, — je dejal.

Bejerke je sedel pri odprtrem oknu. Zunaj je počivalo morje, svinčeno in mrtvo. Na obzorju so visele večerne sonce. Počasi so drsele prek morja.

Bejerke je postavil predno gramofon.

Navjal je venomer isto ploščo z ameriškim swingom.

Grundmann je lezel na poselje zraven Guehlerja. Nekaj časa je bilo ležal poleg njega. Zatem je nemadno dejal:

Na Bledu med belim in črnim

BILO JE PRED TRINAJSTIMI LETI...

O septembrskem gigantskem turnirju Bledu se bo v šahovskem svetu že mnogo govorilo, zdaj — pred velikim dogodkom, pa se radije snomljamo časov črno—belih mrdilcev v 30—letnem preseku med blejskim veleslavnirjem, med letnico 1931 in 1961. — Vmes, nekoliko bliže današnjemu datumu — pred 13 leti, se je na primer potreba načelnačnih Šahistov sveta primerila med seboj za najvišji naslov, ki je mogel na našem planetu — za naziv »svetovni prvak«. V tem so si tedaj skočili Botvinski, Keres, Smislov, dr. Euwe in Reshevsky. Še danes, teden ameriški prvak, je bil že pravi mož, s častitljivo pleša, zato njezova bera — lesanjku ni bila najboljša... sicer pa preberimo, kako je znameniti matč potekal!

Obnovimo prijetne spomine zlasti zato, ker se še vedno lahko zgodijo, da vseh, teh pet šahovskih velemoštov čez štirinajst dni poždravimo na Bledu. To je sicer tveganja napoved, saj je dr. Euwe že izjavil, da ne more sodelovati (»Skrni zanesljivo pa me dva, tri dne najdeš na Bledu kot gledala«). Je dejal v opravičilo prezaposlenosti), medtem ko Samuel Reshevsky še odleva, sovjetska šahovska zveza pa je predlagala nači, da bi jo namesto povabljenih zastopali raje Talj, Petrosjan, Keres (orej ta kljub vsemu), Geller in Stein. Kljub temu se SZS še vedno poteguje za Botvinskima in Smislova, tako da bomo dokončno zvedeli, če prideš ali ne, še pred pričetkom jubilejnega turnirja. — Lahko smo optimisti in pričakujemo skorajšnji stisk rok petorice, ki se je 1948. leta borila za svetovno šahovsko krono. Ki so jo pred nimi nosili le širje velikani kraljevske igre!

Prejher je šel h kraju, ko se je v Schweningenu na Nizozemskem zbral omenjenih pet velemoštov šaha, ki so si prej priborili pravico sodelovanja v igrah za svetovno šahovsko prvenstvo. Tu so dvakrat igrali vsak z vsakim, — Najboljši med njimi je bil sovjetski šahom Mihail Botvinski, ki je od osmih odigranih partij 4 dobil in 4 remiziral. Bil je zares od-

ličen ter je v vseh delih igre prekašal svoje nasprotnike, tako v otvoriti kot v poziciji srednji igri in točnih končnicah. Razen tega se je odlikoval še s preceljno hladnokrynostjo v tezavni obrambi. — Drugo mesto si je na Nizozemskem pridal ameriški velemoješ Reshevsky, ki je osvojil 4 točke in pol. Zlasti se je odlikoval z razvijanjem originalne igre, polne zapletov, tezave pa mu je delala časovna stiska. — Keres je odigral nekaj izvrstnih partijs z genialnimi kombinacijami, toda igra Botvinka in Reshevskoga mu je podobila, tako da je skupaj s Smislovo osvojil po 4 točke. Ta kasnejša svetovni prvak je takrat popolnoma orovnici udeležbo med najboljšimi šahisti sveta, saj je bil dotlej le malo izkušen. — Več se pričakovali od dr. Euweja, bivšega svetovnega prvaka, ki pa je vidno ponuščal ter osvojil le točko in pol iz osmih iger.

11. aprila so turnir z 11. kolom nadaljevali v Moskvi. Vsak je tu že trikrat igral proti vsekemu, po dobrem mesecu dni pa smo dobili novega svetovnega šahovskega prvaka. Sovjetski šahovski šampion Mihail Botvinski je namreč v preostalih petnajstih kolih orovnici vpon v prvem kolu, saj je svoj neskok od četrtega kola, ko je na Nizozemskem pridel v vodstvo — stalno povečaval, dokler ni štiri kola pred koncem izvedel, da ga tudi teoretično ne more prehiteti nobeden od štirih sledovalcev. Od 20 igranih partijs jih je polovic odločil sebi v prid, 8 jih je remiziral, medtem ko sta za premagalo le Reshevsky in Keres. S 14 točkami je torej osvojil 70 odstotkov močnih točk, kar je vsestranski uspeh. Z vsekim tekmem je zabeležil zmagovit rezultat — proti Keresu 4:1, proti Reshevskemu 3:5, proti Euweju prav tako 3:5, proti Smislovu 3:2. — V moskovskem deluturnirju je razvijal izredno igro velmojstrov. Smislov in si je z 11 točkami zagotovil drugo mesto med najboljšimi. 27-letnemu se po tem uspehu prekorovali sijajno prihodnost, kot vemo, jih ni razočaral... Botvinski ga je uspel le enkrat premagati, sicer pa je od-

pravil Euweja s 4:1 in Reshevskoga s 3:2; le še Keres je imel z njim boljšo bilancijo — 3:2. Smislov je bil zlasti močan v otvoritih in v manevrati srednji igri, razen tega pa je odigral nekaj blestečih končnic. — Tretje in četrtto mesto sta si v skupni razvrstitvi razdelila Keres in Reshevsky — vsak z 10 in pol točko. Keres je 8-krat zmagal, 5-krat remiziral in 7-krat izgubil (boljši je bil proti Smislovu in Euweju — 4:4, 0:5) — medtem ko je Reshevsky zabeležil 6 zmaga, 9 remijev in porazov frazen s Keresom je imel pozitiven rezultat tudi z dr. Euwejem — 4:1. Medtem ko so bili strokovnjaki splošnega mnenja, da je bil Reshevsky kot pretezen praktik v izvrstni formi in da je dosegel največ, kar je znal in morehal, so od Keresa pričakovali, da se bo z Botvinkom ostrelje boril za najvišji naslov. — Dr. Euwe je bil tedaj slablji formi, kar se je posledno odražalo v srednji igri. — Njegova moč je v teoriji in obsežnem znanju, v kombinaciji in laverjanju pa je slabši. Tudi živčno ni dobro vzdržal napornega tekmonjanja, kar ga ovira vse od največjega uspeha, ki ga je dosegel v Groningenhu.

Botvinski je torej 1943. leta postal peti svetovni prvak črno—belih polj. Ta naslov mu trenutno pa ne pripada, čeprav je bil od tedaj tudi že last mlajši — Smislova in Talja. Mihail Botvinski združuje kot šahist veliko nadarjenost, estro logiko, znanstvenost v teoriji in praksi ter izredno marljivost in borbenost. On ni le šahist, ampak tudi doktor in inženir elektronike in izumitelj. Šahovska pot večkratnega svetovnega prvaka vodi neprestano navzgor od leta 1925, ko je konjcu 11-letnega dečka v simulanski premagal takratnega svetovnega prvaka Capablanco, neko leta 1927, ko je 16-letni postal mojster ter leta 1931, ko je prvič osvojil prvenstvo Sovjetske zvezde. 37 let star je prvič postal svetovni prvak, upoštev na, da za bomo leto, ko se je šredil z Abramom, snet polnega šahovske moči, pozdravili na Bledu, v družbi s Smislovom, Keresom, Euwejem in Reshevskim, ki ih

MIHAEL BOTVINIK ODLIKOVAN Z REDOM RDEČE ZASTAVE — do sedaj največja trofeja v sovjetskem športu

Mihail Botvinski, svetovnega šahovskega prvaka, je Prezidij vrhovnega sveta Sovjetske zvezde ob njegovih 50-letnici rojstva, 17. avgusta letos, odlikoval za uspešno delo na področju šahovske igre in

znanosti, ter razvoja šaha v Sovjetski zvezzi, z redom RDEČE ZASTAVE. To je največje in hkrati prvo takšno odlikovanje v sovjetskem športu.

Tako so »borilo«, kadar kupajojo v Kranju »Sport«

OKRAJNO PRVENSTVO V TABORNŠKEM MNOGOBOTU za leto 1961

Žirovničani in Kranjčani

Kranj

Pretelko nedeljo je bilo v Kranju okrajno prvenstvo v tabornškem mnogoboru za leto 1961. — Taborniki so tekmovali v postavljanju šotorov, prenašanju vesti na daljavo s pomočjo Morseve in semaforjev abecede in orientacijskem krozu. Udeležba je bila zaradi dežja nekoliko manjša — vendar so bili kajrib temu v nekaterih disciplinah dosegli dobri rezultati.

Tekmonjanja so bila hkrati kvalifikacije za republiško prvenstvo, ki bo od 23. do 27. avgusta v Kopru. Na tem prvenstvu bodo nastopili vsi okrajni prvaki Slovenije in borba za pokal Zvezde tabornikov Slovenije, ki ga letos branijo taborniki s Primorskimi, bo letos zelo ostra. Gorenjsko bodo

dolga 6 km in tekmonišči so morali med potjo odgovarjati na vprašanja iz NOB, zgodovine taborništva, risati skico terena, ocenjevati višino dreves itd.

Tako bodo v Koper potovati: v skupini A od 11 do 15 let — moški Kranj, ženske Žirovničane — v skupini B 15 do 18 let moški Žirovničane, ženske Žirovničane — v skupini C nad 18 let moški Žirovničane, ženske Žirovničane.

Vsekakor so nas prezenetili Žirovničani s 4 osvojenimi prvimi mesti, razočarali pa so nas domači Kranj, ženske Žirovničane — v skupini z zelo slabimi rezultati.

Tiskovna konferenca ob velikem šahovskem turnirju na Bledu

Botvinkovo prijavo še pričakujejo

LJUBLJANA, 22. avgusta — Na tiskovni konferenci, ki jo je prireditveni odbor velikega šahovskega turnirja na Bledu — v počastitev 30-letnice turnirja, ki ga obravnava vsaka šahovska zgodovina »BLED 31« — pripravil včeraj v Ljubljani, so sporočili, da se bodo septembskega velemojstrega turnirja udeležili:

TALJ, PETROSJAN, GELLER, FISCHER, NAJDORF, SZABO, PACHMAN, OLAFSSON, DONNER, GLIGORIC, MATANOVIC, IVKOV, BERTOK, GERMEK, PARMA in dr. TRIFUNOVIC.

Pričakujejo še Larsenovo prijavo ter odgovor na trikratno povabilo svetovnemu prvaku Botvinku. Turnirja se bo udeležil tudi drugi ameriški predstavnik — morda Reshevsky, ali Benkő. Tablico bodo verjetno izpolnili še z imeni Udočič, Robatsch (mednarodni mojster iz Avstrije) ter z novim svetovnim prvakom, če tega naslova ne bo priboril Parma.

M. Z.

SPORT

zastopali taborniki iz Kranja in Žirovnice.

Postavljanje šotorov je v nedeljo močno močil dež in zato niso bili dosegli posebni rezultati. — Naslove prvakov so osvojili pri tabornikih od 11 do 15 let borbeni Kranjčani in tabornice iz Žirovnice, v skupini od 15 do 18 let so z dvojno zmago pri moških in ženskah pripravili presenečenje letosnjega prvenstva. V skupini nad 18 let pa so za 0,5 točke zmagali Kranjčani pred Žirovničani, medtem ko so tabornice iz Kranja porazile vse nasprotnice.

Pri signalizaciji, to je prenašanju vesti na daljavo s pomočjo Morseve in semaforjev abecede, so prezenetili Žirovničanke, ki so dosegle boljši čas od vseh fantov. Drugace so bili dosegli pričakovalni rezultati. V orientacijskem krozu je bila zelo ostra borba v moški skupini nad 18 let med Kranjčani in Žirovničani, ker je še kroš odločil, kdo bo potoval v Koper.

Proga za kros je vodila z Zlatopolje polje, skozi Struževje, Okroglo, mimo Police do cilja pred Dijaškim domom. Proga je bila

didat za prvaka FLRJ, jih je v prijateljskem srečanju premagalo z 8:1. Trening v Splitu bodo Triglavani izkoristili tudi za nekaj prijateljskih srečanj z domaćimi klubimi.

STRELSKI TROBOJ

Izola
Minulo soboto in nedeljo je približno 100 strelec in strelek iz Predoselj, Izole in Tobačne tovarne iz Ljubljane v Izoli pravljeno 20-letnico vstaje. Ob tej priložnosti so izvedli tudi strelsko tekmonjanje z zračno puško; nastopile so moške in ženske ekipe. Vršni red tekmonjanja je bil naslednji:

Ekipno, moški: Predoselje 1615, Tobačna tovarna 1531 in Izola 1319 krogov od 2000 možnih.

Posemno: Ciglič 176 (Predoselje), Kresto Čarkolo 173 (Izola), Majda Orehar (Predoselje) 171 (tekmonjala v moški ekipi) krogov itd.

Ekipno, ženske: Predoselje 1615, Tobačna tovarna 690 in Predoselje 626 krogov od 1000 možnih.

Posemno: Jozepina Skraba — Izola 178, Brezar — Predoselje 170, Alenka Lupine — Tobačna tovarna na 160 krogov.

Waterpolisti odpotovali

v Split

Kranj, 22. avgusta — Na skupne priprave za finalni nastop v II. zvezni waterpolo ligi so odpotovali tudi kranjski waterpolisti, in sicer v Split. Finalno tekmonjanje v II. ligi bo v Subotici. Dotlej bodo Kranjčani trenirali v Splitu, kamor so odpotovali po dveh nastopih v Zagrebu. Mladost — kan-

ZVEZNO PLAVANJE ZA JUGO CUP

Triglavani še zadnjič klonili

Vse štiri ekipe se bodo sedaj arečalo še v finalu s štirimi ekipami južne skupine. Finale tekmonjanja bo od 3. do 5. septembra v Beogradu.

Kranjčani so to pot nastopili v okrnjeni postavi, zato je bilo že v začetku pričakovali poraz. Nastopili so brez Komurja, ki te dni gostuje v Budimpešti, in zato so nekatere tekmovalci plavali na progah, ki niso njihove specjalne discipline.

Omenimo naj, da se je Bogatajeva dobro odrezala na 100 metrov hrbtno, Šonicova pa je na 100 metrov metuljček z 1:36,0 celo pospravila edino zmago za Kranjčance. Najboljši rezultat tekmonjanja je prav gotovo dosegel Peter Brinovec na 400 metrov prostio s časom 4:46,0, kar je letos najboljši izid v LRS. Tudi ostali tekmovalci so se kar dobro držali.

Kot kaže, so Kranjčani za finale dokaj dobro pripravljeni. Na finalnih tekmonjanjih v Beogradu računajo na najboljši uspeh.